

ה"ת 215/01/23 - נורא עבדאל רחמן נגד מדינת ישראל

בית משפט השלום לתעבורה בירושלים

ה"ת 215-01-23 עבדאל רחמן נ' מדינת ישראל
תיק חיצוני: 538923/2022

בפני כבוד השופט יהונתן שניאור
מבקשת נורא עבדאל רחמן ע"י ב"כ עו"ד קישאוי עימאד
נגד מדינת ישראל
משיבה

החלטה

בפני בקשה להחזרת תפוס לפי ס' 34 לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש] התשכ"ט-1969 (להלן: "פסד"פ").

רקע והליכים קודמים

1. המבקשת היא הבעלים הרשום של רכב מסוג ב.מ.וו, מס' 472-48-602 (להלן: "הרכב" או "התפוס").
2. ברכב נהג בעלה של המבקשת מר מורד צאלח ת.ז. 021679188 (להלן: "הנהג" או "מורד") עיון בכתב האישום שהוגש כנגדו מגלה כי ביום 8.3.22 נהג בתפוס בכביש 1, אזור שיפוט ירושלים ביודעו כי הוא פסול במסגרת תיק 10513-01-19 בבית משפט לתעבורה בבאר שבע, כשהוא ללא ביטוח וכן משתמש בטלפון שלא באמצעות דיבורית (אישום 2), וביום 29.11.22 נהג בתפוס בכביש 9 בהיותו בזמן פסילה וללא ביטוח כאמור (אישום 1).
2. הנהג נעצר, וביום 30.11.22 הוריתי במסגרת מ"ת 14021-11-22 ובהסכמת הצדדים על שחרורו למעצר בית מלא למשך 14 יום בפיקוח ובתנאים הבאים: פסילה עד לתום ההליכים המשפטיים כנגדו, הפקדת סך של 2,000 ₪, חתימה על ערבות עצמית ו-2 ערבויות צד ג' בסך של 10,000 ₪ כל אחת.
3. ביום 15.12.22 הסכימו הצדדים על שחרורו של המבקש ממעצר הבית.

טענות הצדדים

עמוד 1

4. ביום 2.1.23 הגישה המבקשת בקשה לשחרור התפוס. בבקשתו המנומקת טען ב"כ המבקשת כי הרכב נתפס שלא כדין, זאת מאחר והמבקשת היא הבעלים הרשום והמחזיקה הבלעדית ברכב. לדבריו, הרכב משועבד לחברת מימון ישיר ולבנק המזרחי והמבקשת היא זו שמשלמת בגין ההלוואה. המבקשת לא יכולה לעמוד בהחזרי התשלום בגין החוב כנטען בתצהירה מיום 29.12.22 ממנו עולה כי לצורך רכישת הרכב נטלה הלוואה בסך 250,000 ₪, וכיום נותר חוב בסך 174,000 ₪ בו מתקשה המבקשת לעמוד. לבקשה צורף הסכם ההלוואה בין חברת מימון ישיר לבין המבקשת וכן תדפיסי בנק ובהם התשלומים שמבצעת המבקשת לחברת המימון ולבנק המזרחי בגין ההלוואה.

5. כמו כן הוסיף ב"כ המבקשת וטען כי הנוהל המשטרתי בעניין החילוט, נכנס לתוקפו רק לאחר ביצוע העבירה המיוחסת למורד.

6. ביום 27.2.23 צרף ב"כ המבקשת חוזה מימון בין המבקשת לחברת מימון ישיר.

תגובת המשיבה

7. המשיבה הגישה טיעוניה בכתב ביום 5.1.23. לדבריה מטרת התפיסה היא על מנת לאפשר חילוט הרכב בסיום ההליך נגד מורד כפי שהודיעה בכתב האישום. כמו כן טענה כי בסיום ההליך תוכיח הזיקה לרכב התפוס.

8. בטיעוניה בפני הוסיפה המשיבה כי קיימת זיקה מהותית בין הנהג לרכב אשר נמצא בחזקתו ובשימוש הבלעדי כעולה מחומר הראיות. לתמיכה בטענתה הגישה המשיבה דו"ח פעולה מיום 11/11/22 (ת/1) דו"ח מפגש שוטר אזרח מיום 4.7.22 (ת/2) מהם עולה כי מורד נהג ברכב התפוס גם במועדים אלו.

9. ביום 22.2.23 העידו בפני המבקשת וכן בעלה מורד. לדברי המבקשת יש בחזקתה 2 רכבים. הרכב התפוס וכן רכב נוסף מסוג שברולט. היא רכשה את התפוס ומשתמשת בו ובעלה משתמש בשברולט, עקב העובדה שמדובר ברכב גדול והמבקש נדרש להעמיס בו סחורה וציוד לצורך עבודתו במאפייה. לדבריה כפי שנתמכו בתדפיסי בנק שהוצגו בפני היא המשלמת בכל חודש בגין ההלוואה.

כמו כן הוסיפה כי מעוניינת למכור את התפוס מאחר והחלה להשתמש ברכב השברולט. בתחילה העידה כי מורד השתמש ברכב באישורה בלבד. (פרו' עמ' 10 ש' 18) ובהמשך אישרה כי משתמש ברכב שימוש משותף (פרו' עמ' 12 ש' 18).

10. מורד העיד בפני ואישר שעושה שימוש בתפוס בעת הצורך.

דין והכרעה

ראיות לכאורה

11. בהליך שבפני, לא טענה המבקשת כי בתיק לא קיימות ראיות לכאורה. בדיון במסגרת מ"ת 14021-11-22 טען בתחילה ב"כ המבקש (מורד) כי על אף שאין מחלוקת כי מורד נפסל על ידי בית המשפט כאמור, אין מחלוקת כי ידע על הפסילה ואין גם מחלוקת כי נהג ברכב, עדיין לא קיימות ראיות לכאורה מאחר והפקיד רשיונו בידי קצין משטרה בהליך אחר.

12. עיינתי בתיק החקירה ומצאתי כי בתיק ראיות לכאורה ברמה המספקת.

מורד נפסל בהעדר ביום 28.2.19 במסגרת תיק תת"ע 10513-01-19 תעבורה באר שבע ע"י כב' השופטת איילת ג'רבי. ביום 5.12.19 הגיש הנהג בקשה לדחיית הפקדת רשיונו למשך 90 ימים ובקשתו נענתה בחיוב. דהיינו המבקש ידע גם ידע על הפסילה שהושתה עליו, ולא הפקיד רשיונו בתיק זה.

13. סעיף 32 לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], תשכ"ט - 1969 (להלן: "פקודת סדר הדין הפלילי") קובע כי:

"רשאי שוטר לתפוס חפץ, אם יש לו יסוד סביר להניח כי באותו חפץ נעברה, או עומדים לעבור, עבירה, או שהוא עשוי לשמש ראיה בהליך משפטי בשל עבירה, או שניתן כשכר בעד ביצוע עבירה או כאמצעי לביצועה".

14. בסעיף 34 לפסד"פ נקבע כי בית משפט שלום, מוסמך לדון בבקשה למסירת תפוס לפי סעיף 34 לפסד"פ:

"על פי בקשת שוטר שהוסמך לכך על ידי קצין משטרה בדרגת מפקח משנה או בדרגה גבוהה מזו דרך כלל או לעניין מסוים (להלן - שוטר מוסמך), או על פי בקשת אדם התובע זכות בחפץ, רשאי בית משפט שלום לצוות כי החפץ יימסר לתובע הזכות או לאדם פלוני, או שינהגו בו אחרת כפי שיוורה בית המשפט - הכל בתנאים שייקבעו בצו".

15. נתתי דעתי לטענת ב"כ המבקשת כי מורד הפקיד רשיונו בידי קצין משטרה ולכן פטור מהפקדת רשיון נוספת, ואני דוחה טענה זו מ-2 טעמים: האחד, לא הוצג בפני אישור הפקדה. הטעם השני הוא שגם אם הפקיד רשיונו במסגרת תיק אחר, עדיין היה עליו להפקיד אישור הפקדה וזאת מכח תקנה 556(ה) לתקנות התעבורה הקובעת כהאי לישנא:

(ה) המציא בעל הרישיון את הרישיון לרשות לפי חלק זה, וחלה עליו, בשל פסילה אחרת,
עמוד 3

חובה להמציאו פעם נוספת לרשות לפי חלק זה, ימציא לה אישור על ההמצאה הקודמת, שנתנה לו הרשות שלה המציא את הרישיון, ומירוץ תקופת הפסילה הנוספת לא יתחיל לפני שהמציא את האישור כאמור.

16. במקרה שלפנינו, נתפס מורד נהג ברכב בזמן פסילה בשני ארועים שונים, וזאת כאשר רשיונו בפסילה כאמור. מדובר בעבירה מסוכנת מאוד המלמד על זלזול בהוראות החוק. גליון הרשעותיו מלמד לחובתו 22 הרשעות קודמות משנת 2004 וביניהן 2 עבירות דומות בשנים 2022 וכנגדו מאסר על תנאי של 4 חודשים (בר הפעלה).

17. על התכליות אותן נועד להגשים סעיף 32 לפסד"פ, עמדה כבוד השופטת דפנה ברק ארז בבש"פ 3434/21 יוסף אלנאשף נגד מדינת ישראל (פורסם בנבו ביום 6.6.22) (להלן: "אלנאשף")

"הסדר התפיסה נועד להגשים מספר תכליות עיקריות: מניעת ביצוען של עבירות עתידיות; הצגת התפוס כראייה בהליך הפלילי; וכן "סלילת הדרך" לאפשרות של חילוט התפוס במקרה של הרשעה כפי שמורה סעיף 39 לפקודת סדר הדין הפלילי (ראו גם: בש"פ 342/06 חברת לרגו עבודות עפר בע"מ נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] פסקה 8 (12.3.2006); בש"פ 333/21 אבו ג'אבר נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] פסקה 29 (18.4.2021) (להלן: עניין אבו ג'אבר))."

18. אני סבור כי המשיבה פעלה בסמכות בעת התפיסה מאחר ומדובר בכלי שבוצעה או עתידה להתבצע בו עבירה. כמו כן הודיעה המשיבה כי עותרת להמשך החזקת התפוס מכח סעיף 39 לפסד"פ במסגרת ההליך העיקרי ובמידה ומורד יורשע, תבקש לחלט את הרכב.

19. נתתי דעתי לטענת המבקשת כי לא היה מקום לתפוס הרכב מאחר והיא הבעלים ברכב, ואולם אני דוחה טענה זו. על אף העובדה שהרכב נרכש על ידי המבקשת, המשלמת ההלוואה בגינו חודש בחודשו, אין מחלוקת כי מורד נהג ברכב מספר פעמים ובין היתר במועד בו נתפס נהג בזמן פסילה. מורד העיד כי נהג לעשות שימוש ברכב מעת לעת. מעבר לכך, שאלת הבעלות ראוי שתתברר במסגרת בקשת המדינה לחילוטו של הרכב.

20. על אף העובדה שתפיסת הרכב בדין יסודה, יש לבחון האם ניתן להשיג התכלית המבוקשת תוך פגיעה פחותה בזכויותיה של המבקשת ובלשון של כב' השופט חשין ברע"פ 1792/99 גאלי נ' מ"י (פד"י נג(3) 312: (להלן: "פס"ד גאלי").

"אכן, כשם שבית-המשפט לא יורה על מעצרו של אדם אם ניתן להשיג את מטרת המעצר"

בדרך של שחרור בערובה ותנאי שחרור שפגיעתם בחירותו של הנאשם פחותה (סעיף 21(ב)(1) לחוק המעצרים), כן יהיה דינו של חפץ שנתפס ואשר המשטרה מבקשת להוסיף ולהחזיק בו. השאלה הנשאלת היא, אם יש "חלופת-מעצר" לנכס, חלופה שבאמצעותה ניתן להשיג את מטרת המעצר שלא על דרך החזקתו של הנכס בידי המשטרה."

21. מאחר ומדובר בפגיעה בקניינו של אדם לפי חוק יסוד: כבוד אדם וחירותו, סבורני כי יש לבחון כי פגיעה זו הינה לתכלית ראויה ובמידה שאינה עולה על הנדרש. כדברי כב' השופטת (בדימ') שטרסברג כהן בבש"פ 6686/99 אליהו עובדיה נ' מדינת ישראל פ"ד נד(2) 464, 471:

"לא הרי תפיסת חפץ כהרי המשך ההחזקה בו. המשך החזקת החפץ בידי המשטרה, כך נקבע, יש בו כדי לפגוע בזכות הקניין של הבעלים מעבר לפגיעה שנגרמה לו כתוצאה מעצם התפיסה. לפיכך, לא די שתפיסת הנכס נעשתה בעילה מבוררת אלא יש לבחון אם הפגיעה נעשתה לתכלית ראויה ואם המשך החזקת החפץ בידי המשטרה אינו פוגע בבעל הזכות בנכס במידה העולה על הנדרש."

22. דברים דומים קבע כב' השופט חשין בפסק דינו בענין גאלי לעיל:

"לא ייעלם מעינינו, כי המשך החזקת החפץ שנתפס בידי המשטרה יש בו כדי לפגוע בזכות הקניין של הבעלים - מעבר לפגיעה שהייתה בעצם התפיסה - ומכאן עשויה שתילמד חובה המוטלת על המשטרה - ועל בית-המשפט בשיבתו לביקורת על מעשי המשטרה - לבדוק ולמצוא לא אך אם תפיסת הנכס נעשתה לתכלית ראויה אלא גם אם המשך החזקת הנכס בידי המשטרה אינו פוגע בבעלים במידה העולה על הנדרש. לשון אחר: שומה עליו על בית-המשפט לבדוק ולמצוא אם קיימת חלופה אשר תשיג את תכלית "מעצרו" של הנכס, אך פגיעתה בבעל הזכות בנכס תהא פחותה מן הפגיעה בו אם תמשיך המשטרה ותחזיק בנכס."

23. קבלת הבקשה כלשוונה, שחרור הרכב בלא תנאים, תמנע האפשרות בידי המדינה לעתור לחילוטו במסגרת גזר הדין לפי סעיף 39 לפקודת סדר הדין הפלילי. במידה וישוחרר הרכב תוכל המבקשת למכרו על נקלה. יחד עם זאת, למבקשת זכות קניינית ברכב ושחרורו בתנאים מהווה איזון ראוי בין האינטרסים המנוגדים.

24. לפיכך אני קובע כי הרכב ישוחרר בתנאים הבאים:

א. המבקשת תפקיד סך של 5000 ₪, בקופת בית המשפט כתנאי לשחרור הרכב.

- ב. המבקשת או מי מטעמה לא תמכור את הרכב עד למתן החלטה אחרת שתינתן על ידי בית המשפט בהליך העיקרי.
- ג. המבקשת תמציא ערבות עצמית בסכום של 25,000 ₪ להבטחת התחייבותה כאמור.
- ד. צו זה יועבר על ידי המאשימה למשרד הרישוי, לצורך רישום המגבלות על הרכב לטובת המדינה, עד למתן החלטה אחרת.

המזכירות תעביר ההחלטה לצדדים.

זכות ערר כחוק.

ניתנה היום, י"ג אדר תשפ"ג, 06 מרץ 2023, בהעדר הצדדים.